

Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine „Želje i Stvarnost”

Radionica projekta:

Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo

08.04.2021

**Doc.dr.sc. Danijel Baturina,
Pravni fakultet Zagreb**

Sadržaj

- Kratki osvrt na okvir razvoja socijalnog poduzetništva u Hrvatskoj i razvoja strategije
- Strategija razvoja društvenog poduzetništva- ključne karakteristike
- Strategija razvoja društvenog poduzetništva – zamišljeno/realizirano
- Zaključak

„O jeziku, rode, da ti pojem” - socijalno ili društveno poduzetništvo

Socijalno poduzetništvo	vs.	Društveno poduzetništvo
Argument iz analogije drugih pojmova-socijalne ekonomije i socijalne politike		Novo korišten pojam (čak i u prvoj verziji strategije korišten pojam socijalno)
Korištenje termina u nama jezično bliskom kontekstu -Socijalno (Slovenija, Srbija, Bosna, Crna gora, Makedonija, Slovačka, Češka...)		Hrvatska rijetka zemlja koja koristi pojam društveno poduzetništvo
Opseg- socijalno (kritika preuzak i vezan isključivo uz socijalnu politiku), no socijalno u široj sferi je usmjereno na ljudsko blagostanje		Društveno (uključuje ekologiju, kulturu....)-preširoko-sva poduzeća su u naravi društvena i mogu imati utjecaj na društvo stoga može biti neodređen
Tradicija- Socijalno poduzetništvo zaseban pojam		Društveno poduzetništvo- negativne povijesne konotacije vezane za socijalizam i društvena poduzeća. Primjer je i Zakon o pretvorbi društvenih poduzeća 1991
Praksa akademskog korištenja – članci, studije, istraživanja, pojmovnici, doktorski rad na temu socijalno poduzetništvo, uvriježen u rječniku socijalne politike		Svega nekoliko slučajeva korištenja do Strategije za razvoj društvenog poduzetništva, nakon toga porast
Više prethodnih strategija i dokumenata (i prijevodima ključnih EU dokumenata)		Prvi put u Strategiji društvenog poduzetništva i nastavak nakon korištenja nakon toga

CROATIA LINE Društveno poduzeće??

Top 10 poduzetnika po prihodu u 1995. godini

Rang 1995.	Rang 2016.	Naziv	Ukupan prihod			Broj zaposlenih		
			1995.	2016.	promjena '16./ '95.	1995.	2016.	promjena '16./ '95.
1.	1.	INA - Industrija nafte d.d.	9.490	15.099	5.609	17.251	4.598	-12.653
2.	2.	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d. (u međuvremenu preoblikovana u HEP grupu)	5.831	8.857	3.026	14.158	406	-13.752
3.	36.	HPT - Hrvatska pošta i telekomunikacije	3.854	1.692	2.831	19.473	9.187	-6.633
	4.	HP - Hrvatska pošta d.d. i Hrvatski Telekom d.d.		4.993			3.653	
4.	-	HŽ HRVATSKE ŽELJEZNICE D.O.O. (ne postoje od 2007. godine)	2.323	2.590	267	21.243	8.670	-12.573
5.	5.	PLIVA d.d. (PLIVA HRVATSKA d.o.o.)	2.278	4.602	2.324	5.271	2.095	-3.176
6.	23.	PODRAVKA d.d.	2.216	2.063	-153	5.045	3.298	-1.747
7.	3604.	INA POLIMERI d.o.o. (DIOKI d.d. u stečaju)	1.632	23	-1.609	1.705	17	-1.688
8.	-	TISAK d.d.	1.420	-	-	1.979	-	-
9.	-	CROATIA LINE društveno poduzeće s.p.o.	1.416	-	-	374	-	-
10.	22.	HRVATSKE ŠUME javno poduzeće	1.359	2.076	717	9.842	7.301	-2.541
19.	-	KONZUM d.d.	724	-	-	1.985	-	-

iznosi u milijun. kn

Izvor: Fina, RGFI, 2016. godinu i baza obrađenih godišnjih statističkih izvještaja poslovnih subjekata za 1995. godinu

Nastanak strategije

- Može se reći da **koncept socijalnog poduzetništva „prodire“** u Hrvatsku na **prijelazu stoljeća**.
- **Međunarodne i inozemne organizacije su bile ključni prvi poticaj i donijele „priču“** o socijalnom poduzetništvu u naš kontekst, usmjerene na jačanje takvih inicijativa u civilnog društvu.
- Stoga se dijelom može reći da je **koncept socijalnog poduzetništva „uvezen“** u naš kontekst
- **Razvoj u tom području najviše je ostvaren kroz rad i aktivnosti organizacija civilnog društva**, pojavile uskog broja zainteresiranih udruga koje su bile pristupne edukaciji, zagovaranju, umrežavanju i razvoju inicijativa, dijelom vezano i za diskurs jačanja samofinanciranja za financijsku održivost organizacija (Vidović, 2012.; Šimleša i sur, 2015)

DOKUMENTI

- 2000 Program suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj iz 2000. godine (prvi spominje socijalno poduzetništvo)
- 2006 Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva 2006–2011 u potpoglavlju 8.3 Razvoj socijalne ekonomije i neprofitnog tematizira socijalno poduzetništvo
- 2011 Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine (potpoglavlje Socijalne inovacije i razvoj socijalnog poduzetništva)
- 2014 Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.–2020.) spominje socijalno poduzetništvo

ORGANIZACIJE

- 2006 Udruga Zeleni Osijek osniva prvo socijalno poduzeće u Hrvatskoj – Zlatna greda d.o.o., agenciju za eko-turizam
- 2007 Autonomni centar ACT (najprepoznatije hrvatsko socijalno poduzeće) osniva ACT Printlab d.o.o., svoje prvo društveno poduzeće
- 2012 Osniva se CEDRA HR kao centar podrške za sadašnje i potencijalne socijalne poduzetnike
- 2013- formira se ACT Grupa prvi „konzorcij organizacija i pojedinaca u području
- 2014- osnovana je Zadruga za etično financiranje (ZEF)

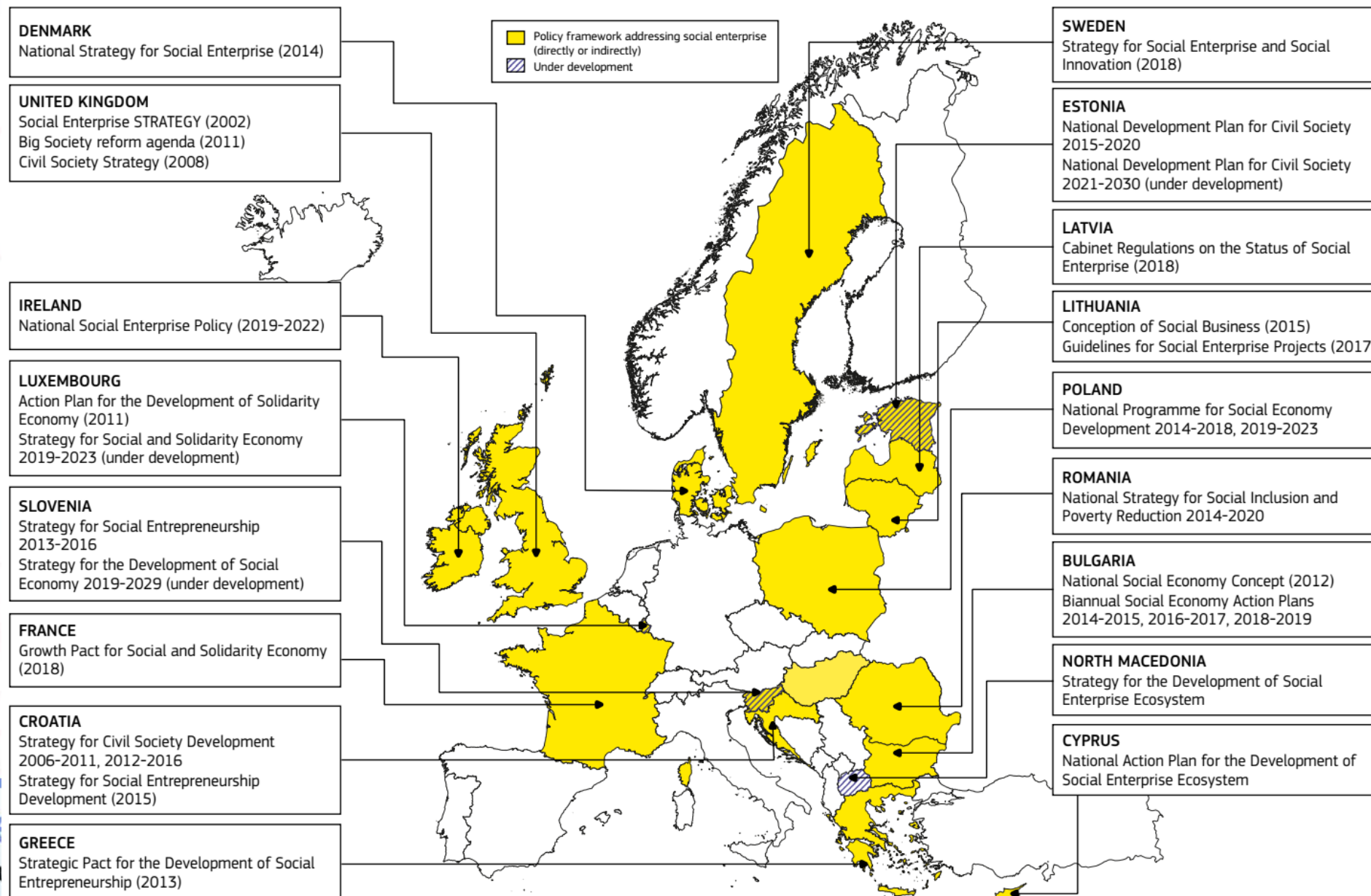
<p>DOGAĐANJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2007 Konferencija o samofinanciranju i socijalnom poduzetništvu u neprofitnom sektoru održane 2007. godine u Zagrebu. (organiziraju s AED i USAID zajedno s NESsT-om) • 2009 Konferencija: Socijalno poduzetništvo u Hrvatskoj – mogućnosti i izazovi • 2009 konferencija Socijalno poduzetništvo – pokretač razvoja • Prva hrvatska nacionalna konferenciji o socijalnom poduzetništvu
<p>FINANCIRANJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2005 NESsT (Nonprofit Enterprise and Self-Sustainability Team), prvi natječaj za razvoj socijalnog poduzetništva • 2008 Zaklada ERSTE pokreće regionalno nagrađivanje projekata čiji je cilj društvena promjena i angažirano djelovanje(neki od dobitnika su postala hrvatska socijalna poduzeća) • 2009 osnovan Forum socijalnih poduzetnika (SEFOR), najprije neformalna mreža a od 2011 kreće projekt SEFOR • 2011 Prvi su put dodijeljene nagrade za društveno poduzetništvo (Dobitnici Autonomni centar ACT Čakovec, Humana Nova i Domaće mlijeko d.oo)
<p>ANALIZE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2006 Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva posvećuje društvenom poduzetništvu cijeli broj svog časopisa Civilno društvo (br. 11/12, 2006). • 2007 Pokreni se. Iskustva održivog socijalnog poduzetništva u Hrvatskoj (2007). (prvi izvještaj o stanju socijalnog poduzetništva u Hrvatskoj) • 2011 Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva objavljuje zbornik radova Poduzetništvo u službi zajednice – zbornik tekstova o društvenom poduzetništvu

Strategija ključni dokument

- Izrada krenula -2013; Radna skupina za razvoj strategije se formirala 2013 godine i sadržava je 44 člana
- Vlada RH na 226. sjednici održanoj 30. travnja 2015. godine usvojila **Strategiju razvoja društvenog poduzetništva u RH za razdoblje od 2015. do 2020. godine.**
- Strategija daje definiciju društvenog poduzetništva:
- **“Poslovanje temeljeno na načelima društvene, okolišne i ekonomske održivosti, kod kojeg se stvorena dobit/višak prihoda u cijelosti ili većim dijelom ulaže za dobrobit zajednice“**

Figure 3. Countries with policy frameworks targeting social enterprise

Okvir politika u EU

Izvor: European Commission, 2020

KRITERIJI PREPOZNAVANJA DRUŠTVENIH PODUZETNIKA

- 1. Društveni poduzetnik ostvaruje **ravnotežu društvenih, okolišnih i ekonomskih ciljeva poslovanja.**
- 2. Društveni poduzetnik **obavlja djelatnost proizvodnje i prometa roba, pružanja usluga ili obavlja umjetničku djelatnost** kojom se ostvaruje prihod na tržištu, te koja ima povoljan utjecaj na okoliš, doprinosi unapređenju razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini.
- 3. Društveni poduzetnik stvara novu vrijednost i osigurava financijsku održivost na način da u trogodišnjem razdoblju poslovanja najmanje **25% godišnjeg prihoda planira ostvariti ili ostvaruje obavljanjem svoje poduzetničke djelatnosti.**
- 4. Društveni poduzetnik **najmanje 75% godišnje dobiti**, odnosno višak prihoda ostvaren obavljanjem svoje djelatnosti **ulaže u ostvarivanje i razvoj ciljeva poslovanja**, odnosno djelovanja.

KRITERIJI PREPOZNAVANJA DRUŠTVENIH PODUZETNIKA

- 5. Društvenog poduzetnika odlikuje **dobrovoljno i otvoreno članstvo** te autonomija poslovanja, odnosno djelovanja.
- 6. **Republika Hrvatska**, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili tijelo javne vlasti ne **može biti isključivi osnivač** društvenog poduzetnika.
- 7. Društvenog poduzetnika odlikuju **demokratski način odlučivanja** (uključenost dionika u transparentno i odgovorno upravljanje), odnosno **odlučivanje nije isključivo vezano uz vlasničke udjele** ili članske uloge već **obuhvaća ključne dionike: radnike, članove, korisnike ili potrošače te suradničke organizacije.**

KRITERIJI PREPOZNAVANJA DRUŠTVENIH PODUZETNIKA

- 8. Društveni poduzetnik **prati i vrednuje svoje društvene, ekonomske i okolišne učinke i utjecaj** te rezultate vrednovanja koristi u planiranju svog daljnjeg poslovanja i vodi računa o njihovu poboljšanju.
- 9. Društveni poduzetnik u slučaju kada **prestaje obavljati djelatnost**, svojim općim aktima ima definiranu obvezu svoju preostalu imovinu, nakon pokrića obveza prema vjerovnicima i pokrića gubitka iz prethodnog razdoblja, **prenijeti u vlasništvo drugog društvenog poduzetnika s istim ili sličnim ciljevima poslovanja, ili u vlasništvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave** koja će je upotrijebiti za razvoj društvenog poduzetništva.

Evidencije društvenih poduzetnika

- Operativna uspostave **Evidencije društvenih poduzetnika**“ koja će tako početi funkcionirati kao „službeni popis društvenih poduzetnika u Hrvatskoj“ (MRMS, 2015: 9)- uvjet prijave na EU natječaje
- Bila predviđena za 2016!!
- Za status društvenog poduzetnika, morat će ispunjavati prije nabrojene kriterije **koje će dokazivati:**
 - svojim aktima osnivanja i poslovanja
 - svojim godišnjim programom rada te trogodišnjim strateškim/poslovnim planom
 - predajom godišnjeg izvještaja o realizaciji godišnjeg programa rada
 - predajom izvještaja o društvenoj reviziji

Tablica 3. – Sažetak najvažnijih nalaza o odnosu pravnih oblika prema kriterijima *Strategije*

Kriteriji	Pravni oblici	Udruge	Zadruga	Trgovačka društva
1. Ravnoteža društvenih, okolišnih i ekonomskih ciljeva	Izazov			
2. Ispunjavanje modela trostruke bilance (ekonomski, okolišni i društveni uspjeh)				
3. Osigurati 25% ukupnih prihoda obavljanjem poduzetničke djelatnosti	Teško	Izvedivo	Izvedivo	
4. Reinvestiranje dobiti	Izvedivo			
5. Otvoreno članstvo/autonomija djelovanja	Izvedivo	Izvedivo	Izazov	
6. Nosioци političke vlasti na bilo kojoj razini ne mogu biti isključivi osnivači	Nije primjenjiv kriterij za analizu ovdje			
7. Demokratsko odlučivanje/participacija svih zainteresiranih	Izazov			
8. Mjerenje društvenog utjecaja/revizija	Izazov			
9. Prenošanje imovine i vlasništvo	Izvedivo	Izvedivo	Izazov	

Kriteriji i stvarnost

Izvor: Projekt iPRESENT 2015., Institut društvenih znanosti Ivo Pilar.

Broj socijalnih poduzeća u Hrvatskoj - Izvor: Vidović, 2019

TIP ORGANIZACIJE	Godina 2018
Udruge koje su usmjerene prema socio-poduzetničkim ili aktivnostima od općeg interesa (socijalna politika, briga za djecu, obrazovanje, održivi razvoj, zaštita okoliša, zaštita zdrava i drugo) a koje imaju registriranu ekonomsku djelatnost	346
Socijalne zadruge	25
Braniteljske socijalno-radne zadruge	35
Zadruge koje slijede socijalne ciljeve	33
Zaklade, osnovane od privatne osobe, koje su usmjerene na aktivnosti od općeg interesa i imaju ekonomsku aktivnosti	5
Tvrtke, koje su osnovale udruge da budu usmjerene ka aktivnostima od općeg interesa	50
Druge tvrtke, koje su usmjerene na eksplicitne socijalne ciljeve i djeluju po principima neprofitnosti	10
Ustanove, koje su osnovale udruge i usmjerene su na relevantne aktivnosti od općeg interesa	15
Zaštitne radionice	7
UKUPNO	526

Financijska sredstva

- **Ukupno predviđeno financiranje je bilo 270.650000,00kn.**
- Za prvi cilj/mjeru „Definiranje i razvoj zakonodavnog i institucionalnog okvira za društvene poduzetnike je namijenjeno 17.900.000,00 (HRK)
- „Poboljšanje dostupnosti financijskih instrumenata namijenjenih društvenim poduzetnicima“ je bila „najizdašnija“ mjera/cilj sa predviđenom alokacijom od **160.850.000,00 HRK.**
- Mjera/cilj Promicanje obrazovanja o važnosti i ulozi društvenog poduzetništva na svim razinama“ je trebala biti financirana sa **75.000.000,00 HRK**
- „Mjera: Promicanje javne vidljivost i prepoznatljivosti društvenog poduzetništva sa 16.500.000,00 HRK

Ciljevi

CILJ: uspostava poticajnog okruženja za promicanje i razvoj društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj **kako bi se smanjile regionalne razlike i osiguralo povećanje razine zaposlenosti, te pravednija raspodjela i upravljanje društvenim bogatstvom**

POSEBNI CILJEVI/MJERE STRATEGIJE

1. Uspostava i unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira za razvoj društvenog poduzetništva;
2. Uspostava financijskog okvira za učinkovit rad društvenih poduzetnika;
3. Promicanje važnosti i uloge društvenog poduzetništva kroz sve oblike obrazovanja;
4. Osiguranje vidljivosti uloge i mogućnosti društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj te informiranje opće javnosti o temama u vezi s društvenim poduzetništvom

Uspostava i unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira

- **Uspostava institucionalne jedinice** i suradničkih odnosa s drugim institucijama s ciljem učinkovite pripreme i provedbe javnih politika namijenjenih razvoju i praćenju društvenog poduzetništva
- **Dubinska analiza potreba** postojećih društvenih poduzetnika
- Analiza **zakonodavnog okvira i prijedlog promjena** s ciljem stvaranja poticajnog okruženja,
- Razvoj sustava **poticaja i olakšica nakon promjene zakonodavnog okvira**,
- **Uspostava jedinstvene evidencije društvenih poduzetnika**, razrada kriterija i pravila prepoznavanja društvenih poduzetnika
- Osiguranje povoljnih uvjeta za korištenje neiskorištenih javnih prostornih resursa
- Razvoj i sustavna **podrška djelovanju nacionalnih potpornih mehanizama** za razvoj društvenog poduzetništva
- Potpore za kvantitativna i kvalitativna **znanstvena i stručna istraživanja** društvenog poduzetništva
- Razvoj i primjena **metodologije za praćenje i vrednovanje** društvenog, ekonomskog i okolišnog **utjecaja** društvenog poduzetništva

Uspostava i unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira

- Neka od zakonskih rješenja nisu otvorila više prostora za razvoj socijalnog poduzetništva.
- Primjerice **zakon o zadrugama tek 2011 uvodi socijalne zadruge** kao poseban oblik, **zakon o ustanovama** je nejasan (Baturina, 2016) te ga, iako je doživio recentne promjene (2019) svakako treba doraditi kako bi pružio jasniji i poticajniji okvir pružanju različitih tipova socijalnih usluge
- Zakon o dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN 92/14) –uveden pojam **braniteljska socijalno-radna zadruga**
- Postavlja se pitanje bi li trebalo u Hrvatskoj ustanoviti **socijalno poduzeće kao poseban zakonski reguliran tip organizacije?**
- To bi moguće umanjilo njihovu fleksibilnost i hibridna obilježja ali i potencijalno donijelo veće prepoznavanje i jačanje identiteta socijalnog poduzetništva.
- **Potporna znanstvenim istraživanjima i vrednovanje društvenog utjecaja kao mjere???** (2+6 mil HRK)

Uspostava financijskog okvira za učinkovit rad društvenih poduzetnika

- Razvoj i uspostava jedinstvenog **jamstvenog mehanizma/fonda** kojim bi se ulagačima smanjili rizici, a društvenim poduzetnicima olakšao pristup tržištu kapitala (24)
- **Sustavna financijska potpora** razvoju sektora društvenog poduzetništva kroz europske fondove i programe, uz proračunsko sufinanciranje (40)
- Uspostava **okvira za financiranje društvenog poduzetništva**
- Podrška razvoju sustava **inovativnih financijskih instrumenata** za poticanje društvenog poduzetništva i socijalnih inovacija (45)
- Dodjela bespovratnih sredstava društvenim poduzetnicima **za zapošljavanje teže zapošljivih skupina, razvoj i unapređenje socijalnih usluga, ulaganja u socijalne inovacije, suupravljanja javnim dobrima u lokalnoj zajednici i razvoja solidarne razmjene**(43.5)

Uspostava financijskog okvira za učinkovit rad društvenih poduzetnika

- Najizdašnja financiranja socijalnog poduzetništva u Hrvatskoj su bila vezana za Strategiju
- Dva najvažnija natječaja.
- Unutar Europskog socijalnog fonda Operativni program: „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020 otvoren je (od sredine 2019 do kraja 2020) natječaj **“Jačanje poslovanja društvenih poduzetnika – faza I.”** vrijednosti **100.010.000,00 HRK**
- Prije toga najizdašniji natječaj je dio Poticanje društvenog poduzetništva“ financiranih sredstvima Europskog socijalnog fonda Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020-**10.374.993,15 kuna**
- **Promicanje društvenog poduzetništva hrvatskih branitelja** iz Domovinskog rata, organizacija civilnog društva i zadruga braniteljske i stradalničke populacije iz Domovinskog rata (Ukupna vrijednost projekta: **2.132.439,98 kuna**)
- **Strateško ili stihijsko financiranje?**
- Novi razvoj-Program dodjele državnih potpora za razvoj društvenog poduzetništva

Uspostava financijskog okvira za učinkovit rad društvenih poduzetnika

- **Porezni okvir i dalje nepovoljan** (davanje u opće korisne svrhe, ekonomske aktivnosti i djelovanje za opće dobro)
- Novi zakon o javnoj nabavi (2016), dijelom otvara prostor za socijalna poduzeća, no ona malo sudjeluju u javnoj nabavi (Vidović, 2019). ne prepoznaje se **zelena javna nabava** kao prioritet.
- Generalno možemo reći i da je **malo inovativnih financijskih instrumenta, ulaganje za društveni utjecaj je tek u povojima** (Vidović, 2020, Baturina, 2018), te tek neke financijske institucije (banke) prepoznaju socijalno poduzetništvo i njegove specifičnosti
- Na razini gradova Zagreb je prepoznat kao primjer dobre prakse sa svojim Javnim natječajem za dodjelu potpora za razvoj društvenog poduzetništva
- Komparativni izvještaj o Europske komisije sumativno zaključuje da **Hrvatsku mješavinu resursa karakterizira značajan udio javnog financiranja** koji se sastoji uglavnom od bespovratnih sredstava za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju u socijalnim poduzećima za radnu integraciju.
- **Jamstveni fond? Podrška razvoju sustava inovativnih financijskih instrumenata?**

Promicanje važnosti i uloge društvenog poduzetništva kroz sve oblike obrazovanja

- **Podrška obrazovnim ustanovama** koje provode različite oblike društvenog poduzetništva (učeničko zadrugarstvo, vježbeničke tvrtke, projekti u partnerstvu s provoditeljima društvenog poduzetništva)
- Poticanje projekata koji promiču **cjeloživotno učenje** pomoću obrazovnih programa temeljenih na ishodima učenja među kojima je i društveno poduzetništvo (18)
- Potpora **promociji društvenog poduzetništva kroz natječaje za ustanove** obrazovanja na svim razinama
- Potpore razvoju, uvođenju i **replikaciji/skaliranju inovativnih obrazovnih programa** s ciljem poticanja razvoja društvenog poduzetništva i socijalnih inovacija u ustanovama obrazovanja (32)
- Potpore za **tiskano i multimedijско/web informiranje** za potrebe izobrazbe u području društvenog poduzetništva
- Poticanje **osposobljavanja odraslih** za potrebe društvenog poduzetništva
- Razvoj i provedba **informiranja i izobrazbe djelatnika javnog i civilnog sektora** (državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, HZZ-a, CZSS-a, LPZ/, LAG-ova, Sveučilišta) o mogućnostima i modelima razvoja i podrške društvenog poduzetništva na nacionalnim, županijskim i lokalnim razinama
- **Financijsko i porezno opismenjavanje** za društvene poduzetnike

Promicanje važnosti i uloge društvenog poduzetništva kroz sve oblike obrazovanja

- **Brojne radionice unutar ESF projekta** (jednim dijelom tek posvećenih socijalnom poduzetništvu)- uglavnom kroz projekte civilnog društva
- Teme socijalnog poduzetništva izberive u ESF natječajima za udruge ali ne u fokusu
- **Građanski odgoj i obrazovanje**- teme civilnog društva, poduzetništva, volontiranja, SP?
- **Samostalni trud individua**- primjerice na fakultetima
- Godišnja dodjela nagrade za obrazovne ustanove koje promiču društveno poduzetništvo???
- Koliko znamo o učeničkim zadrugama? –svijetli primjer ali nedovoljno potican
- Osvrćući se na samu Strategiju, cilj/mjera promicanje obrazovanja o važnosti i ulozi društvenog poduzetništva na svim razinama **nije značajno unapređena strategijom**

Osiguranje vidljivosti uloge i mogućnosti društvenog poduzetništva

- **Informiranje medija i javnosti** o mogućnostima i važnosti razvoja društvenog poduzetništva
- **Promocija primjera dobre prakse** društvenih poduzetnika kroz organizaciju javnih događanja
- **Potpore inicijativama i projektima koji promiču društveno poduzetništvo u zajednici** kroz (su)financiranje troškova produkcije promotivnih materijala i multimedijalnog prikaza društvenog poduzetništva
- **Poticanje pojedinačnih i zajedničkih nastupa društvenih poduzetnika** na tržištu te potporu izgradnji zajedničkih proizvoda i usluga

Osiguranje vidljivosti uloge i mogućnosti društvenog poduzetništva

- Koliko ste čuli za društveno poduzetništvo?
- Organiziranje najmanje sedam javnih događanja međunarodnog karaktera na temu društvenog poduzetništva?
- Dodjela godišnje nagrade za različite kategorije društvenih poduzetnika/ca?
- Mediji?- **Medijski socijalno poduzetništvo je slabo zastupljeno-** tu i tamo neki primjeri dobre prakse
- Poseban portal većeg dosega ili koordinirano istupanje
- Promotivne aktivnosti većeg dosega/Javne kampanje
- PR aktivnosti i marketing socijalnih poduzeća
- **Socijalna poduzeća ostaju ograničeno poznata u javnosti i moguće je primijetiti tek manje pojedinačne akcije ili iskorake u tom području.**

Praćenje i evaluacija?

- Tijelo zaduženo za upravljanje provedbom Strategije će svake godine sastavljati izvješće o njenoj provedbi.
- Osnivanje i rad Savjeta za razvoj društvenog poduzetništva
- „U prvom **tromjesečju 2017. godine obaviti će se periodična evaluacija provedbe.**
- Na temelju rezultata evaluacije, u drugom tromjesečju 2017. godine može se usvojiti revidirani plan aktivnosti Strategije za preostalo razdoblje.
- U prvom tromjesečju **2020. godine obaviti će se završna evaluacija provedbe, koja će poslužiti za pripremu i usvajanje nove Strategije razvoja društvenog poduzetništva za razdoblje nakon 2020. godine** „

Zaključak

- **PARADOKS ZBILJE:** relativno pristojan strateški dokument, upitna egzekucija (SWOT slabosti, str 41)
- **Normativni optimizam i hrvatsko okruženje politika**
- **Bliski sektori:** civilno društvo?
- **Razvoj sektora:** broj poduzeća, investitora, treninga, uključenosti u obrazovne programe, istraživanja
- Sagledavanje ekosustava socijalnog poduzetništva sugerira da se još **nije stvorilo poticajno okruženja za razvoj socijalnog poduzetništva u Republici Hrvatskoj.**
- U kojim smjerovima razvojjima socijalno poduzetništvo i zašto nam je važno? - Socijalno poduzetništvo- **prioritetno područje ili jedno od pokrića za korištenje EU fondova?**
- **Modernizacijski kapaciteti socijalne države?**- primjerice EU stup socijalnih prava, socijalno ulaganje i APTR
- **Koncept održivog razvoja** i nova EU agenda
- **Što možemo očekivati u budućnosti?**

Mišljenje drugih- istaknute osobe u sektoru (medijski članak, 2021)

- „No naša je stvarnost da je i ta Strategija, poput mnogih drugih, ostala u nekoj ladici i ta šansa se sad čini prokockanom. Razlog tome ponajprije su slaba politička volja, što zvuči već kao otrcana fraza, ali zaista ne vidimo puno pomaka u tome da društveno poduzetništvo postane važnije pitanje na političkoj agendi, time se zapravo na toj razini nitko ozbiljno ne bavi”.
- „Društveno poduzetništvo u Hrvatskoj za sada je samo slovo na papiru. Strategija se ne primjenjuje, a ja danas ni ne znam što je zapravo društveno poduzetništvo, gledajući tko se sve deklarira kao društveni poduzetnik. U EU taj je pojam jasno definiran, a predviđa razne oblike trgovačkih društava koji rješavaju društvene i ekološke probleme na ekonomski održiv način“

Socijalno poduzetništvo Hrvatskoj

Izvor: <http://www.moreikrs.hr/spomenik-prirode/bor-nerezisca>

www.socialbiz.cerura.hr

Sadržaj prezentacije isključiva je odgovornost CERURA HR

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

HVALA NA POZORNOSTI!

KONTAKT

- danijel.baturina@pravo.hr
- <https://www.pravo.unizg.hr/danijel.baturina>
- [linkedin.com/in/danijel-baturina-dex](https://www.linkedin.com/in/danijel-baturina-dex)

KLJUČNI PROJEKTI

- 2021-2024 Blueprint for Sectoral Cooperation on Skills in Work Integration Social Enterprises (Erasmus+ K2)
- 2019-2023 COST Action CA18236 - Multi-disciplinary innovation for social change (<https://socialchangelab.eu/>)
- 2020-2022 Developing Labs to Facilitate Home Care Innovation and Entrepreneurship in the Danube Region (<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/d-carelabs>)
- 2017-2021. COST Action CA16206 "Empowering the next generation of social enterprise scholars (<http://www.empowerse.eu/>)
- 2013-2019. International Comparative Social Enterprise Models" (ICSEM) Project" (<http://www.iap-socent.be/icsem-project>)
- 2014-2017. EU FP7 project "TSI-The Contribution of the Third Sector to Europe's Socio-economic Development" (<http://thirdsectorimpact.eu/>)
- 2011-2014. EU FP7 Project "WILCO -Welfare Innovations at Local Level in favor of Cohesion" (<http://www.wilcoproject.eu/>)